

Heydər Əliyev yoluna sədaqətin bariz nümunəsi

Müasir dünyada global iqtisadi böhranın mənfi təzahürlərinin meydana gəldiyi, tarazlaşma proseslərinin ağırlı keçdiyi bir dövrdə sosial-iqtisadi inkişafa nail olmaq və ya mövcud inkişafın dayanıqlılığını təmin etmək yalnız elmi əsaslara söykənən düzgün iqtisadi siyasət nəticəsində mümkündür. Belə bir blokada şəraitində yaşayan Naxçıvan Muxtar Respublikasının daxili resurslar hesabına yüksəlişini inamla davam etdirməsi, yeni-yeni nailiyyətlərə imza atması müstəqil Azərbaycan dövlətinin ən böyük uğurlarından biridir.

Bütün bunların başlıca səbəbi ulu öndər Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyevin əsasını qoyduğu inkişaf strategiyasının muxtar respublikada Naxçıvan Ali Məclisinin sədri cənab Vasif Talibov tərəfindən uğurla davam etdirilməsidir. Vasif Talibov Azərbaycanda müstəqil dövlətçiliyin qurulması, respublikanın ərazi bütövlüyünün qorunması, ölkədə hüquqi dövlətin bərqərar olması kimi ali məqsədlər naminə ümummilli lider Heydər Əliyevin respublika rəhbərliyinə qaydıdığı uğurla mübarizənin öncülərindən olmuş və müdrik rəhbərin yanında onun məktəbini keçmiş, yaxın silahdaşı olmuş, həyata keçirilən siyasi kursun reallaşmasında fəal iştirak etmişdir. Cənab Vasif Talibovun bütün

Siyavuş NOVRUZOV,
Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri, YAP icra katibinin müavini

İslam mədəniyyətinin paytaxtı və ölkəmizin Gənclər paytaxtı kimi mühüm tarixi missiyanı yerinə yetirən Naxçıvanda iqtisadi və sosial sahələrin inkişafını təmin etmək üçün tədbirlər ötən 2019-cu

istehsal sahələrinin yaradılması, sənayenin infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması istiqamətində mövcud layihələrin icrası davam etdirilib, stimullaşdırıcı tədbirlər həyata keçirilib. Bu sahədə mühüm

Bütün obyektlər müasir kommunikasiya, o cümlədən yüksək sürətli internetlə tam təmin edilib.

Kənd təsərrüfatı, turizm, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, emal sənayesi Naxçıvanda əsas prioritet sahələrdəndir. Ekspertlər bu sahələr arasında kənd təsərrüfatının əhəmiyyətini xüsusi qeyd edirlər. Belə ki, muxtar respublika əhalisinin 70 faizi kəndlərdə yaşayır. Müasir dövrdə ən aktual problemlərdən biri kəndlərdən şəhərlərə köçməyin kütləvi hal almasıdır. Naxçıvanda isə belə bir problem yoxdur. Kəndlərdə ticarət və xidmət obyektləri daxil olmaqla hər cür zəruri infrastrukturun yer aldığı nümunəvi kənd mərkəzləri yaradılıb. Habelə, kəndlərdə yaşayan əhəlinin məşğulluğu təmin edilib. İnsanların kənd təsərrüfatı ilə məşğul olmaları, bol məhsul əldə etmələri üçün şərait yaradılıb. Yaşayış məntəqələrində müasir infrastrukturun qurulması, ölkəmizdəki ən keyfiyyətli yolların çəkilməsi, qazın, işığın davamlı verilməsi, bütün kəndlərin telefonlaşdırılması, kənddə şəhər rahatlığının ən yüksək səviyyədə təmin olunması insanların torpağa

muxtar respublikanın istehsal sahələrinin genişlənməsinə və iqtisadiyyatın çoxsahəli inkişafına səbəb olmuşdur. Cari ilin ötən dövrdə sahibkarlara 24 milyon 546 min manat kredit verilmiş, 72 yeni istehsal və xidmət sahəsi fəaliyyətə başlamışdır ki, bunun da nəticəsində hazırda muxtar respublikada 383 növdə məhsul istehsal olunur, 350 növ məhsula olan tələbat isə tamamilə yerli istehsal hesabına ödənilir. İstehsal edilən sənaye məhsulunun həcmi artaraq 1 milyard 15 milyon manata yaxın olmuşdur.

Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, blokada şəraitində olmasına baxmayaraq, muxtar respublikada bütün nəqliyyat və logistika sahələrində infrastrukturun yenilənməsi tədbirləri davam etdirilir. Belə ki, ötən il ərzində muxtar respublikada 93,9 kilometr uzunluğunda yeni asfalt yol salınmış, 3 körpünün tikintisi, 3 körpünün isə əsaslı təmiri başa çatdırılmış, 97 min metr fiber-optik, 143 min metr rabitə xətləri çəkilmişdir.

Muxtar respublikanın iqtisadi inkişafında əsas prioritetlərdən biri də xarici ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi, ixrac potensialının gücləndirilməsidir. Sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən sistemli tədbirlər, xüsusilə, ixracın stimullaşdırılması, istehsal olunan məhsulların ixrac imkanlarının artması və xarici bazarlarda tanınmasına şərait yaratmışdır. 2019-cu ilin ötən dövrdə muxtar respublikanın xarici ticarət dövriyyəsi 494 milyon 574 min ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət əməliyyatlarının 86 faizi, yaxud 425 milyon 539 min ABŞ dolları ixracın payına düşmüş, müsbət saldo yaranmışdır.

Sevindirici haldır ki, əhali arasında hüquqi maarifləndirmə və profilaktik tədbirlərin gücləndirilməsi nəticəsində cinayətkarlıq üzrə göstəricilərin aşağı səviyyədə olması qorunub saxlanılmışdır. Sosial-iqtisadi sahədə əldə edilmiş uğurlar,



sırasına daxil etmişdir.

Təsədüfi deyil ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin sədri olduğu və dünyanın 70 ölkəsinin 5 mindən artıq şirkət və təşkilatını birləşdirən "Caspian European Club" 2017-ci ildə ölkədə həyata keçirilən iqtisadi islahatların və sosial siyasətin nəticələrini əks etdirən Azərbaycan Respublikası

Göründüyü kimi, 30 ilə yaxındır, blokada şəraitində yaşasa da, Naxçıvan Muxtar Respublikası hərtərəfli və dayanıqlı inkişafa nail olub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev bu barədə deyib: "...Naxçıvan uğurla, sürətlə inkişaf edir. Son illər ərzində muxtar respublikada böyük abadlıq-quruculuq işləri görülmüşdür. Naxçıvan Muxtar



regionlarının illik investisiya reytingini müəyyənləşdirədiyi zaman Naxçıvan Muxtar Respublikası ən yüksək ümumi bal toplayaraq, liderliyə yüksəlib.

Məlum olduğu kimi, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Azərbaycan Respublikası ilə quru sərhədləri mövcud deyil. Cənubdan xarici dövlətlərlə, yerdə qalan istiqamətlərdə isə Azərbaycan torpaqlarının işğal etmiş düşmən Ermənistan Respublikası ilə həmsərhəddir. Bu faktor Naxçıvan üçün təhlükəsizlik probleminin strateji baxımdan nə dərəcədə əhəmiyyətli olduğunu müəyyənləşdirir. Ona görə də, Naxçıvanda daim silahlı qüvvələrə diqqət və qayğı ən yüksək səviyyədə həyata keçirilmişdir. Ordunun maddi-texniki təchizatı ən müasir dünya standartlarına uyğun təşkil olunmuş, mütəmadi keçirilən hərbi təlimlər nəticəsində daim

Respublikası bütün iqtisadi göstəricilərinə görə çox sürətlə inkişaf edən respublikadır. Son 15 il ərzində respublikanın ümumi daxili məhsulu on dəfəyə yaxın artıb. Bu, mənca, dünya miqyasında rekord göstəricidir. Bütün uğurlar münasibətilə Naxçıvan Muxtar Respublikasının rəhbərliyinə, bütün sakinlərini ürəkdan təbrik etmək istəyirəm".

Yuxarıda sadalananlar Naxçıvan Muxtar Respublikasında bütün sahələrdə inkişafa nail olunmasının göstəriciləri, böyük uzaqgörənliklə müəyyənləşdirilmiş inkişaf strategiyasının nəticələridir. Bu isə muxtar respublikanın şəhər və kəndlərinin simasını köklü şəkildə dəyişdirir. Hazırda Naxçıvanın hər bir sakinini quruculuğu, sosial-iqtisadi inkişafın, davamlı yüksəlişin real nəticələrini öz gündəlik həyatında hiss etməkdədir.

Bütün bu nailiyyətlərin əldə



fəaliyyəti Azərbaycanda, onun ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikasında cərəyan edən mühüm siyasi, ictimai və mədəni proseslərlə sıx bağlıdır. Habelə, onun aparıcı məqsədyönlü iş sayəsində qonşu xarici dövlətlərlə – Türkiyə Cümhuriyyəti və İran İslam Respublikası ilə normal münasibətlər inkişaf etdirilmiş, çoxsaylı müqavilələr imzalanmışdır. Belə münasibətlər Naxçıvanda sərbəst ticarətin, iqtisadi əlaqələrin, elm, təhsil və mədəniyyətin daha da inkişafına kömək etmişdir.

Faktlara nəzər yetirdikdə əminlik yaranır ki, muxtar respublikada mövcud olan ictimai-siyasi sabitliyin fonunda davam etdirilən bu siyasət daha böyük uğurlara yol açmaqdadır.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında infrastrukturun yenilənməsi, müasir müəssisələrin, yeni iş yerlərinin yaradılması istiqamətində sistemli tədbirlərin həyata keçirilməsi uzunmüddətli və hərtərəfli inkişaf konsepsiyasının reallaşdırılmasına əsaslı töhfələr verib. Bu gün çoxsahəli iqtisadiyyatın formalaşdırılması istiqamətində məqsədyönlü islahatların aparılması, mühüm əhəmiyyətə malik dövlət programlarının reallaşdırılması nəticəsində Naxçıvan sosial-iqtisadi inkişaf baxımından ölkəmizdə liderliyi qorumaqdadır. Qeyd edək ki,

il ərzində də davam etdirilib, dinamik inkişaf qorunub saxlanılıb.

Inkişafın ən mühüm göstəricilərindən biri, yəni istər maddi istehsal, istərsə də qeyri-maddi xidmətlər sahələrində iqtisadi fəaliyyətin son nəticəsini xarakterizə edən amillərdən başlıcası ümumi daxili məhsulun artım həcmidir. Həyata keçirilən məqsədyönlü siyasətin nəticəsidir ki, muxtar respublikada sənaye müəssisələri, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı, tədarükü, saxlanması, emalı və satışı kompleksləri yaradılıb, bir sıra ərzaq məhsulları üzrə daxili istehsal xeyli artıb. Bütün bu müsbət proseslər ümumi daxili məhsulun artımına səbəb olub. Belə ki, ötən il ümumi daxili məhsul istehsalının həcmi 2 milyard 839 milyon manatdan çox olub. Bu da bir il öncəki müvafiq göstəricini 1,5 faiz üstələyir. Hər nəfərə düşən ümumi daxili məhsulun həcmi ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,6 faiz artaraq 6202 manatı ötüb.

Bir sıra istehsal sahələrində məhsul istehsalının həcmünün artması, investisiya fəallığının güclənməsi, sahibkarlığın stimullaşdırılması və təşəbbüskarlığa geniş meydan verilməsi muxtar respublikanın iqtisadi dayaqlarını xeyli möhkəmləndirib. 2019-cu il ərzində iqtisadiyyatın əsasını təşkil edən sənayenin inkişaf etdirilməsi üçün rəqabətqabiliyyətli müasir



malların istehsalının təmini muxtar respublikada sənayenin iqtisadiyyatda xüsusi çəkisini qoruyub saxlayıb. Ötən il ərzində ümumi daxili məhsulun tərkibində ilk yeri sənaye sahəsi tutub və maddi istehsalın payı 58 faiz təşkil edib.

Muxtar respublikada quruculuq və abadlıq işləri geniş vüsət alıb. Yeni parklar salınıb, inzibati binalar, o cümlədən, məktəblər, uşaq bağçaları, səhiyyə ocaqları, idman obyektləri, icra nümayəndəlikləri və bələdiyyə binaları, ən modern üslubda lakin milli və yerli memarlıq xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla yüksək sürətlə və zövqlə inşa edilib vətəndaşların ixtiyarına verilir.

bağlılığını daha da artırıb, kənd təsərrüfatının inkişafını təmin edib. Məlumat üçün bildirik ki, bu ilin məhsulu üçün muxtar respublikada 62 min 970 hektar sahədə əkin aparılıb. Məhz görülməli məqsədyönlü işlərin nəticəsidir ki, ötən il 507 milyon 641 min manatdan artıq kənd təsərrüfatı məhsulu istehsal olunmuş, bunun da xeyli hissəsi ixrac edilmişdir.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, regionun strateji əhəmiyyətini nəzərə alaraq və təhlükəsizlik mülahizələri rəhbər tutularaq muxtar respublikada əhalini təzə və keyfiyyətli ərzaq məhsulları ilə təmin etmək məqsədilə qida təhlükəsizliyi sistemi ən yüksək səviyyədə qurulmuşdur. Bu baxımdan, kənd təsərrüfatının əsasını təşkil edən taxılçılıq aqrar sektorun digər bölmələrinin inkişafında həlledici rol oynayır. Taxıl öz kaloriliyinə görə insanın ərzaq balansını rasionunun yarısını təşkil edir. Bu sahənin inkişafına qayğı, diqqət göstərmədən bir çox sahələrin inkişafı mümkün deyil. Taxıl istehsalının artırılması blokada vəziyyətində yaşayan Naxçıvan üçün xüsusilə əhəmiyyətlidir. Sevindirici haldır ki, bu sahə muxtar respublikada hər il daha da inkişaf etdirilib, yeni-yeni nailiyyətlər əldə olunur. Ötən dövrdə muxtar respublikada taxılçılıq üstün istiqamət kimi saxlanılıb və 33 min 308 hektar sahədən 102 min tondan artıq məhsul götürülüb.

Sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən ardıcıl tədbirlər



sabitlik və təhlükəsizliyin təmin edilməsi muxtar respublikada məşkunlaşmanın və əhali rifahının yaxşılaşmasına öz təsirini göstərmiş, muxtar respublika əhalisinin sayı artaraq 460 min nəfərə yaxın olmuşdur.

Bütün bu amillər, heç şübhəsiz, turizm sahəsinin inkişafına da ciddi təkan vermişdir. Turizmin inkişafı sahəsində görülməli işlərin və yaradılan şəraitin nəticəsidir ki, 2019-cu ildə muxtar respublikaya ölkəmizin digər bölgələrindən və xarici ölkələrdən 416 minə yaxın turist gəlmişdir. Böyük Britaniyada nəşr olunan dünyanın ən məşhur səyahət jurnalı "Vanderlast" isə Naxçıvan şəhərini səyahət edilən 50 ən təhlükəsiz və gözəl şəhərlər

hərba hazır vəziyyətə gətirilmişdir. 2013-cü ildə Naxçıvanda yerləşən hərbi hissələrin əsasında Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun yaradılması burada dislokasiya olunmuş silahlı qüvvələrin döyüş qabiliyyətini daha da artırmışdır. Belə ki, təkə 2018-ci ildə keçirilmiş Günnüt əməliyyatı nəticəsində 11 min hektardan artıq ərazi düşməndən təmizlənmiş, Ermənistanın strateji kommunikasiyaları ordumuzun nəzarətinə keçmişdir. Ümumiyyətlə, Naxçıvanda güclü Silahlı Qüvvələrimizin mövcudluğu daim İrəvanı təhdid altında saxlayaraq, bütövlükdə, ölkəmizin strateji təhlükəsizliyinə mühüm töhfə vermişdir.

edilməsində hələ təhsil aldığı və əmək fəaliyyətinə başladığı yerlərdən doğma torpağına və xalqına qırılmaz təllərlə bağlı bir ziyalı, Prezidentimiz İlham Əliyevə sadiq və bacarıqlı dövlət xadimi kimi cənab Vasif Talibovun misilsiz xidmətləri var. Öz mənalı ömrünün 60-cı zirvəsinə çatan Vasif müəllimə bundan sonra da Vətənimiz, dövlətçiliyimiz, xalqımız və qədim Azərbaycan torpağı Naxçıvanımızın çiçəklənməsi naminə göstərdiyi xidmətlərində daha böyük müvəffəqiyyətlər arzulayır, şəxsi həyatında və ictimai-siyasi fəaliyyətində yeni-yeni nailiyyətlər, möhkəm cansağlığı diləyirik.

Uğurlar olsun!

